

Briselē, 2023. gada 19. aprīlī
(OR. en)

8465/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0099 (NLE)

EDUC 131
DIGIT 71
JEUN 70
EMPL 178
SOC 254

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 205 final
Temats:	Priekšlikums - PADOMES IETEIKUMS par galvenajiem sekmīgu digitālo izglītību un apmācību veicinošajiem faktoriem

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 205 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 205 *final*

Strasbūrā, 18.4.2023.
COM(2023) 205 final

2023/0099 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES IETEIKUMS

par galvenajiem sekmīgu digitālo izglītību un apmācību veicinošajiem faktoriem

{SWD(2023) 205 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Personas attīstībai, sociālajai kohēzijai, konkurētspējai un inovācijai izšķiroši svarīga ir izglītība un apmācība. Izglītība un apmācība ir arī būtisks elements taisnīgākas, noturīgākas un ilgtspējīgākas Eiropas veidošanā. Tas ir atspoguļots **Padomes Rezolūcijā par stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030)**¹, kurā **zaļā un digitālā pārkārtošanās** ir iekļauta tās stratēģiskajās prioritātēs.

Tagad šo centienu centrā ir izvirzīta digitālā izglītība. Covid-19 pandēmija akcentēja vajadzību uzlabot **izglītības un apmācības sistēmu digitālo gatavību** noturības, kvalitātes, iekļautības, pieejamības un drošības ziņā. Lai to panāktu, Eiropas Komisija **Digitālās izglītības rīcības plānā 2021.–2027. gadam**² izvirzīja divas stratēģiskās prioritātes: *augstas veiktspējas digitālās izglītības ekosistēmas attīstības veicināšana* un *digitālo prasmju un kompetenču uzlabošana digitālās pārveides īstenošanai*.

Dalībvalstis ir atzinīgi novērtējušas rīcības plānu, kā minēts **Padomes secinājumos par digitālo izglītību Eiropas zināšanu sabiedrībā**³. Tās ir atzinušas, ka ir vajadzīga ciešāka sadarbība, un aicināja Komisiju sākt stratēģisku pārdomu procesu par sekmīgu digitālo izglītību veicinošiem faktoriem. Pēc priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas 2021. gada aicinājuma, kam atbilstoši digitālās izglītības un prasmju sekmēšana “prasīs līderu uzmanību, un būs vajadzīgs strukturēts dialogs visaugstākajā līmenī”, Komisija 2022. gadā ar visām dalībvalstīm īstenoja **strukturētu dialogu par digitālo izglītību un prasmēm**.

Dalībvalstis savos atveseļošanas un noturības plānos digitālās pārveides atbalsta pasākumiem ir piešķirušas 130 miljardus EUR – 26 % no plānu kopējā piešķiruma. No šīs summas 16,5 miljardi EUR ir paredzēti savienojamības uzlabošanai un gandrīz 23 miljardi EUR – digitālajai izglītībai un digitālo prasmju attīstīšanai⁴. Tagad ārkārtīgi svarīga ir šo uzdevumu īstenošana.

Atspoguļojot vajadzību pēc augstas veiktspējas digitālās izglītības ekosistēmas (tai skaitā infrastruktūras, savienojamības, organizācijas, spējām), pašreizējā priekšlikuma pamatā ir **galvenie sekmīgu digitālo izglītību veicinošie faktori**, kas noteikti rīcības plānā un Padomes secinājumos, kā arī strukturētā dialoga konstatējumos. Tajā ir sniegti ieteikumi dalībvalstīm, kā panākt **visiem pieejamu, kvalitatīvu un iekļaujošu digitālo izglītību**. Priekšlikumā galvenā uzmanība pievērsta **formālajai izglītībai un apmācībai** un ieguldījumiem, spēju veidošanai un sadarbībai, kas vajadzīga, lai izmantotu digitālo tehnoloģiju potenciālu mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas stiprināšanai un visu izglītojamo mācīšanās rezultātu uzlabošanai. Šajā saistībā tajā ir uzsvērts, ka ir svarīgi skolās un universitātēs saistībā ar

¹ 2021/C 66/01.

² COM(2020) 624 final.

³ 2020/C 415/10.

⁴ Šajā rindkopā norādītie skaitļi ir aprēķināti, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) regulas VII pielikumu.

pedagoģiskajām un organizatoriskajām metodēm visu mācību priekšmetu mācīšanā jēgpilni integrēt digitālās tehnoloģijas.

Sekmīga digitālā izglītība ir saistīta ar **plašāku un labāku mācīšanās un mācīšanas iespēju radīšanu ikvienam digitālajā laikmetā**. Digitālie risinājumi pēdējos gados ir padarījuši ES izglītības un apmācības sistēmas pieejamākas. Tomēr strauji augošajā un nenoteiktākajā pasaulē ir jāturpina uzlabot izglītības efektivitāti un lietderību un atbalstīt mācīšanas un mācīšanās diversifikāciju, tostarp izmantojot esošos un jaunus digitālos risinājumus. Lai gan mūsu sabiedrība mainās, izglītība joprojām ir viena no cilvēka pamattiesībām, un vispārēja piekļuve tai ir jāgarantē un jāpaplašina, ietverot digitālo pasauli.

Uz lietotājiem vērsti digitālie rīki var sniegt inovatīvus risinājumus izglītībai un atbalstīt skolotājus, samazinot viņu administratīvo slogu. Turklāt tie palīdz skolotājiem pielāgot savu darbu un izglītības sistēmas revolucionārām tehnoloģijām, piemēram, ģeneratīvajam mākslīgajam intelektam (MI) un citām jaunākajām tehnoloģijām, kas ātri ienāk izglītojamo vidē, līdz nesot ne vien potenciālās iespējas, bet arī savus riskus. Ģeneratīvie MI rīki rada jaunas mācīšanās iespējas un var palīdzēt izglītojamiem uzlabot mācīšanās tempu un pašefektivitāti, vienlaikus izvirzot jaunus jautājumus, tai skaitā, piemēram, par novērtēšanu vai autorību. Tāpēc sekmīga digitālā izglītība ir priekšnosacījums, lai izglītojamie apgūtu prasmes, kas viņiem vajadzīgas, lai gūtu panākumus mūsdienu pasaulē.

Šis priekšlikums **ir daļa no Komisijas un dalībvalstu iniciatīvām, kuru mērķis ir nodrošināt antropocentrisku digitālo pārveidi**. Tas atbilst mērķiem, kas noteikti Digitālās izglītības rīcības plānā, Digitālās desmitgades ceļā⁵, Eiropas deklarācijā par digitālajām tiesībām un principiem digitālajai desmitgadei⁶ un Eiropas stratēģijā “Bērniem labāks internets”⁷. Digitālās izglītības rīcības plānā, Digitālās desmitgades ceļā, Eiropas Prasmju programmā⁸, Eiropas sociālo tiesību pīlāra rīcības plānā⁹ un līdztiesības savienības stratēģijās ir noteikti vērienīgi ES līmeņa mērķrādītāji, lai veicinātu rīcību digitālās pārveides jomā un nodrošinātu ilgtspējīgu izaugsmi un inovāciju ES. Priekšlikumā ir ņemts vērā arī darbs, kas pašreiz tiek veikts digitālās pārkārtošanās jomā saskaņā ar Atveseļošanas un noturības mehānismu, un tas ir saskaņots ar Konferences par Eiropas nākotni ziņojuma rezultātiem.

Priekšlikuma pamatā ir Digitālās izglītības rīcības plāna pirmā stratēģiskā prioritāte (augstas veiktspējas digitālās izglītības ekosistēmas veicināšana), un ar to papildina **Priekšlikumu Padomes ieteikumam par digitālo prasmju nodrošināšanas uzlabošanu izglītībā un apmācībā**.

- **Ar ierosināto Padomes ieteikumu risināmās galvenās problēmas**

Kā to atklāja kopš Covid-19 krīzes gūtā pieredze un strukturētais dialogs, dalībvalstis digitālās izglītības un prasmju atbalstam ir veikušas dažāda veida ieguldījumus un politikas

⁵ Lēmums (ES) 2022/2481.

⁶ COM(2022) 28 final.

⁷ COM(2022) 212 final.

⁸ COM(2020) 274 final.

⁹ COM(2021) 102 final.

pasākumus. Tomēr, lai gan lielākajā daļā dalībvalstu ir stratēģijas, kas saistītas ar izglītības un apmācības digitālo pārveidi un digitālo prasmju nodrošināšanu, tās ne vienmēr ir pietiekami specifiskas, sīki izstrādātas vai visaptverošas. Rīcībpolitikas analīze visā Savienībā liecina, ka trūkst stratēģiska pārskata, kas savienotu politikas pieejas dažādos nozaru un teritoriālos līmeņus. Dalībvalstis, attīstot augstas veikspējas digitālās izglītības un apmācības ekosistēmas, saskaras ar vairākām kopīgām problēmām:

- attiecībā uz digitālās izglītības politiku un problēmām nav sistēmiskas visu valdības iestāžu mēroga pieejas, kura tiek efektīvi koordinēta pārvaldes līmeņos un starp tiem,
- ieguldījumi nav stratēģiski vērsti uz digitālās izglītības un apmācības infrastruktūru, aprīkojumu un saturu, tai skaitā sociālekonomiskajām un teritoriālajām atšķirībām,
- nepietiekama skolotāju un personāla digitālā apmācība, kas nepieciešama, lai pieņemtu un pēc iespējas labāk izmantotu mācīšanas un mācīšanās tehnoloģijas,
- nepietiekama digitālās izglītības un apmācības politikas un tās ietekmes uzraudzība un izvērtēšana.

Digitālās izglītības un apmācības politikas pārvaldība

- Neskatoties uz progresu un izciliem inovācijas piemēriem, centieni vēl nav nodrošinājuši sistēmisku digitālo pārveidi izglītībā un apmācībā. Jo īpaši pastāv divas galvenās problēmas.
- Pirmkārt, digitālo tehnoloģiju ieviešanai izglītības un apmācības sistēmās ir vajadzīga visu valdības iestāžu mēroga pieeja, kas nodrošina **sadarbību un koordināciju starp dažādām pārvaldes struktūrvienībām**. Piemēram, efektīvai skolas digitalizācijai ir nepieciešama cieša saskaņošana starp iestādēm, kuras atbild par **infrastruktūru** (tās nodrošinātu savienojamību), **finansējumu** (tās veiktu ieguldījumus) un **izglītību** (tās saskaņotu mācību programmas un atbalstītu skolotājus). Turklāt dalībvalstīs ar augstu reģionālās vai vietējās autonomijas līmeni ļoti svarīga ir koordinācija starp dažādiem pārvaldes līmeņiem. Strukturētajā dialogā tika noskaidrots, ka šie koordinēšanas centieni ir sarežģīti un izaicinoši, un tāpēc daudzās dalībvalstīs ir **vairākas nozaru stratēģijas, kas tiek īstenotas neatkarīgi cita no citas**. Tas rada risku, ka radīsies vai nu viensētnieciskas struktūras, vai pārklāšanās, tādējādi zaudējot sinerģijas un lielākas ietekmes iespējas. Šādas **visu valdības iestāžu mēroga pieejas trūkums** ir atzīts par **galveno problēmu** digitālās izglītības un prasmju politikas izstrādē un īstenošanā.
- Otrkārt, jēgpilnu digitālo risinājumu izstrāde un to plaša ieviešana lielā mērā ir atkarīga no **daudzu attiecīgo ieinteresēto personu iesaistīšanas un līdzdalības**. Tas nozīmē, ka ir vajadzīgs ciešs dialogs starp politikas veidotājiem, praktiķiem, digitālo risinājumu nodrošinātājiem, sociālajiem partneriem, uzņēmumiem, vecākiem un izglītojamajiem. Strukturētajā dialogā tika konstatēts, ka, lai gan daudzās valstīs ieinteresētajām personām ir izveidotas oficiālas apspriešanās platformas, **ciešāka sadarbība joprojām ir sākuma stadijā**, jo īpaši mijiedarbības ziņā starp izglītības iestādēm, skolotājiem un nozari, tai skaitā tehnoloģiju nodrošinātājiem un darba devējiem. Dalībvalstis ir izrādījušas arvien lielāku interesi iesaistīties publiskā un privātā sektora partnerībās, tostarp izglītības tehnoloģiju (*EdTech*) nozarē, lai turpinātu paplašināt un stiprināt digitālās izglītības ekosistēmu, vienlaikus ņemot vērā tādus svarīgus jautājumus kā datu privātuma aizsardzība.

Ieguldījumi izglītības un apmācības digitālajā infrastruktūrā

Skolu savienojamība joprojām ir nevienmērīga ES valstu starpā un to iekšienē, un ātrdarbīga interneta pieslēgumi skolās joprojām ir reti sastopami¹⁰, jo īpaši lauku un attālos apgabalos, kur savienojamība atpaliek¹¹. Saskaņā ar jaunākajiem datiem tikai 11 % ES skolēnu no sākumskolas, 17 % no pamatskolas un 18 % no vidusskolas mācījās skolās, kurās interneta ātrums pārsniedz 100 Mb/s, kas ir tālu no 2025. gada ES līmeņa mērķrādītāja, kurš paredz, ka ātrdarbīgam platjoslas pieslēgumam (vismaz 1 Gb/s vai vairāk) jābūt visās skolās¹². Kas attiecas uz **skolas aprīkojumu**, to skolēnu īpatsvars, kas apmeklēja skolas, kurās darbojās vairāk nekā 90 % digitālā aprīkojuma, bija robežās no 61 % pamatskolas līmenī līdz 73 % vidusskolas līmenī¹³. Skolotāji uzskatīja, ka lielākais šķērslis digitālo tehnoloģiju izmantošanai mācīšanas un mācīšanās procesā ir digitālo ierīču (jo īpaši planšetdatoru un klēpdatoru) nepietiekama nodrošināšana¹⁴. **Augstākās izglītības iestādes parasti ir labāk savienotas un aprīkotas**, taču efektīvas digitālās izglītības prakses integrācija un ieviešana joprojām ir lēna.

Lai gan Covid-19 pandēmija ievērojami paātrināja tehnoloģiju izmantošanu mācīšanas un mācīšanās jomā, tā ir arī izcēlusi un saasinājusi **nevienlīdzību izglītībā un apmācībā**. Izglītojamo sociālekonomiskais stāvoklis joprojām ir visspēcīgākais izglītības rezultātus noteicošais faktors. Tas atspoguļojas arī digitālās izglītības nodrošināšanā: nelabvēlīgā situācijā esošiem izglītojamajiem, piemēram, **personām ar zemu izglītības līmeni, zemiem ienākumiem, romiem vai migrantiem**, mājās ir mazākas iespējas piekļūt datoriem¹⁵, un tie, salīdzinot ar viņu vienaudžiem, kuri ir labākā situācijā, digitālās ierīces savā dzīvē sāk izmantot vēlāk¹⁶. Pieejamu un atbalstošu digitālo tehnoloģiju trūkums rada būtiskus šķēršļus **personām ar invaliditāti**, kavējot viņu spēju patstāvīgi un neatkarīgi izglītoties formālās izglītības iestādēs.

Strukturētāja dialogā par digitālo izglītību un prasmēm un nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos ir apstiprināts, ka **ir svarīgi, lai dalībvalstis nodrošinātu efektīvas un līdzvērtīgas digitālās infrastruktūras pieejamību izglītības iestādēm**. Dalībvalstu reformās un ieguldījumos šajā jomā prioritāte tiek piešķirta savienojamībai, digitālajam aprīkojumam, platformām un saturam.

Gaidāmais **Eiropas Revīzijas palātas** īpašais ziņojums sniegs papildu pierādījumus par ES atbalsta efektivitāti skolu digitalizācijas jomā¹⁷.

¹⁰ Eiropas Komisija (2019). Otrais skolu apsekojums: IKT izglītībā. Luksemburga, ES Publikāciju birojs.

¹¹ SWD(2021) 167 final.

¹² COM(2016) 587.

¹³ Eiropas Komisija (2019). Otrais skolu apsekojums: IKT izglītībā. Luksemburga, ES Publikāciju birojs.

¹⁴ Turpat.

¹⁵ ESAO (2018). *Getting ready for the digital world, PISA 2018: Insights and Interpretations*. Parīze, ESAO publikācija.

¹⁶ Biagi F., Rodrigues M. (2017). *Digital technologies and learning outcomes of students from low socio-economic background: An analysis of PISA 2015*. JRC Science for Policy Report.

¹⁷ Eiropas Revīzijas palāta, Provizorisks ziņojumu publicēšanas grafiks laikposmam no 2023. gada janvāra līdz decembrim, https://www.eca.europa.eu/sites/ep/en/Documents/Timetable_of_upcoming_publications_EN.pdf

Citas bažas **ir saistītas ar aprīkojuma un ierīču uzturēšanu** un izaicinājumu pielāgoties straujam tehnoloģisko pārmaiņu tempam attiecībā uz mācīšanas un mācīšanās saturu, pieejām un rīkiem. Valstis ar dažādiem digitālajiem rīkiem un platformām pauž arvien lielākas bažas par sistēmu un pakalpojumu **sadarbspēju**. Dalībvalstis arī meklē veidus, kā palielināt **kvalitatīva digitālās izglītības satura pieejamību un piekļuvi tam** savās valodās. Turklāt visu līmeņu izglītības iestādes ir nobažījušās par persondatu aizsardzības pienākumu izpildi, **izglītojamo privātuma aizsardzību un kiberdraudu novēršanu**.

Skolotāju un personāla digitālā apmācība

Skolotāji ir **galvenie partneri**, no kuriem ir atkarīga digitālo tehnoloģiju sekmīga ieviešana izglītībā un apmācībā, un viņi ir cieši jāiesaista to integrēšanā un ar viņiem jāapspriežas par tām. Daudz pētījumu liecina, ka skolotāji biežāk izmantotu digitālās tehnoloģijas mācīšanā, ja viņu skolas **veicinātu atbilstošu plānošanu un sadarbību saistībā ar tehnoloģiju izmantošanu izglītībā**¹⁸. Skolotājiem ir unikāla nozīme nākamo paaudžu izglītošanā atbilstoši augstākajiem standartiem. Viņiem ir vajadzīgs mērķorientēts atbalsts, lai viņi ar pārlicību un pēc iespējas labākajā veidā varētu savā pedagoģijā integrēt digitalizāciju tā, ka to varētu izmantot viņu izglītojamie un tā veicinātu iekļaujošu un pieejamu mācīšanos. Dažās skolās ir IKT koordinatori, kas atbalsta skolotājus visu IKT administratīvo uzdevumu veikšanā un tādējādi nodrošina, ka skolotāji var pievērsties saviem pamatzdevumiem. Tomēr sistēmiska un ilgtermiņa pieeja tehnoloģiju integrēšanai skolu darbībā pašlaik ir izņēmums, nevis norma. Piemēram, pirms Covid-19 pandēmijas **tikai aptuveni viena trešdaļa izglītojamo apmeklēja skolas, kurām bija rakstiski paziņojumi par digitālo tehnoloģiju izmantošanu pedagoģiskiem mērķiem**¹⁹. Daudzām izglītības un apmācības iestādēm nepietiekamas spējas nozīmē to, ka tādas institucionālās digitālās izglītības stratēģijas izstrāde un ieviešana, kurā ņemtas vērā pedagogu un izglītojamo vajadzības, joprojām ir problēma. Dažās dalībvalstīs pastāv iniciatīvas, kuru mērķis ir palielināt **izglītības iestāžu vadītāju spējas** vadīt digitālo pārveidi, taču tās nav plaši izplatītas.

Viens no galvenajiem faktoriem, kas ietekmēja mācību pieredzes kvalitāti Covid-19 mājāsdes laikā, bija pedagogu digitālā kompetence²⁰. Tomēr ES vidēji mazāk nekā puse skolotāju (49,1 %) ziņoja, ka IKT ir iekļautas viņu formālajā izglītībā vai apmācībā²¹, un tikai 39 % skolotāju jutās labi sagatavoti digitālo tehnoloģiju izmantošanai mācīšanās²². Kamēr skolotāji un pedagogi ir jānodrošina ar nepieciešamajām digitālās pedagoģijas prasmēm²³, ir svarīgi, lai gan iestādes, gan ieinteresētās personas īstenotu uz uzticēšanos balstītu pieeju, kas sniegtu

¹⁸ Fraillon, J. Ainley, J., Schulz, W., Friedman, T., Duckworth, D. (2019). *Preparing for Life in a Digital World: International Computer and Information Literacy Study 2018 International Report (Sagatavošanās dzīvei digitālajā pasaulē: 2018. gada starptautiskais pētījums par datorprasmī un informācijas lietotprasmī)*. Amsterdamā, IEA.

¹⁹ Eiropas Komisija (2019). Otrais skolu apsekojums: IKT izglītībā. Luksemburga, Eiropas Savienības Publikāciju birojs.

²⁰ Digitālās izglītības rīcības plānam pievienotais Komisijas dienestu darba dokuments, SWD(2020) 209 final.

²¹ 2020. gada Izglītības un apmācības pārskats.

²² ESAO (2019. gads), *TALIS 2018 Results* (I sējums): *Teachers and School Leaders as Lifelong Learners*, TALIS. Parīze, ESAO publikācija.

²³ ESAO (2019. gads), *TALIS 2018 Results* (I sējums): *Teachers and School Leaders as Lifelong Learners*, TALIS. Parīze, ESAO publikācija.

skolotājiem iespējas un atbalstītu viņus, lai viņi pēc iespējas labāk varētu izmantot tehnoloģijas mācīšanas un mācīšanās procesā.

To augstākās izglītības iestāžu augstais autonomijas līmenis, kas parasti nodrošina **skolotāju sākotnējās izglītības programmas**, vairākās valstīs ir kavējis digitālās pedagoģijas prasmju ieviešanu skolotāju apmācības programmās. Turklāt lielākā daļa ES valstu saskaras ar skolotāju novecošanos, un tas nozīmē, ka digitālās pedagoģijas problēmas nevar atrisināt tikai ar sākotnējo apmācību. Strukturētajā dialogā tika konstatēts, ka daudzas dalībvalstis nesen ir **paplašinājušas profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas iespēju piedāvājumu skolotājiem un pedagogiem saistībā ar digitālo pedagoģiju**. Tomēr vairākas dalībvalstis norāda uz grūtībām iesaistīt skolotājus, un sociālie partneri uzsver, ka skolotājiem bieži vien trūkst laika profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanai. Lai gan lielākajā daļā dalībvalstu tiek uzraudzīta dalība profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanā, mazāka uzmanība tiek pievērsta tam, kā tā ietekmē skolotāju prasmes. Tas var radīt iespējamu neatbilstību starp apmācības piedāvājumu un pedagogu vajadzībām.

Rīcībpolitikas un ietekmes uzraudzība un izvērtēšana

Lai gan **lielākajā daļā dalībvalstu ir ieviestas stratēģijas**, kas palīdz izglītības un apmācības iestādēm izmantot digitālās tehnoloģijas, tās ne vienmēr ir pietiekami specifiskas, sīki izstrādātas vai visaptverošas. Turklāt tikai dažas valstis regulāri uzrauga vai izvērtē to īstenošanu vai īsteno pārskatīšanu, lai atspoguļotu jaunākos tehnikas sasniegumus un ar tiem saistītās mācību vajadzības²⁴. Turklāt sistēmas, kas uzrauga digitālās izglītības veicinošo faktoru pašreizējo stāvokli, ir labi izstrādātas tikai dažās dalībvalstīs. Daudzos gadījumos **uzraudzībai tiek piemērota sadrumstalota vai *ad hoc* pieeja**. Īpašas bažas, kas ietekmē ieguldījumu vispārējo ietekmes novērtējumu, izraisa tas, ka trūkst informācijas par ierīču izmantošanu, kā arī trūkst tādas sistēmas, ar kurām uzraudzīt un sekot līdzi izglītības iestāžu digitālajai infrastruktūrai.

ES līmenī **joprojām būtiska problēma ir datu un pierādījumu pieejamība**. Plaša mēroga starptautiskie pētījumi tiek publicēti tikai ar ļoti lieliem intervāliem, tāpēc ir grūti iet kopsolī ar strauji mainīgo digitālās izglītības jomu, un tajos nav iekļauti visi dati, kas vajadzīgi politikas un atbalsta instrumentu izstrādei.

• Ierosinātā Padomes ieteikuma mērķi

Šā priekšlikuma mērķis ir veicināt nepieciešamās strukturālās reformas un ieguldījumus dalībvalstīs, lai panāktu būtiskas pārmaiņas izglītības un apmācības digitālajā pārveidē un sniegtu iespēju nodrošināt prasmes, balstoties uz:

- saskaņotu stratēģiju, kura īpaši vērsta uz digitālo izglītību un prasmēm, un uzlabotu politikas atgriezenisko saiti, ko panāk, labāk uzraugot un izvērtējot digitālās izglītības un apmācības politikas un ātrāk integrējot šos rezultātus, lai ieviestu politikas pielāgojumus,

²⁴ Eiropas Komisija / EACEA / Eurydice (2019). Digitālā izglītība Eiropas skolās. Eurydice ziņojums. Luksemburga, Eiropas Savienības Publikāciju birojs.

- visu valdības iestāžu mēroga pieeju digitālajai izglītībai un apmācībai un nostiprinātu sadarbību un koordināciju ar ieinteresētajām personām, tai skaitā ar privāto sektoru, un starp tām,
- partnerību ar skolotājiem veidošanu un stiprināšanu, vienlaikus nodrošinot visiem skolotājiem, pedagogiem un personālam piekļuvi digitālajai apmācībai un atbalstot digitālo spēju veidošanu visām izglītības un apmācības iestādēm,
- taisnīgiem un uz ietekmi vērštiem ieguldījumiem kvalitatīvā, pieejamā, iekļaujošā un drošā digitālajā izglītībā un apmācībā.

• **Starptautiskā dimensija**

Priekšlikums ir balstīts uz darbu starptautiskā līmenī un papildina to. Tas palīdz sasniegt **ANO 2030. gada ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM)**²⁵, jo īpaši 4. IAM par kvalitatīvu izglītību.

Šī iniciatīva atbilst pašreizējam darbam, kas saistīts ar **ANO** ģenerālsēkretāra ceļvedi par digitālo sadarbību, un ir saskaņota ar Globālā pārveides izglītības samita aicinājumu rīkoties digitālās mācīšanās jomā.

Priekšlikums arī palīdz sasniegt ES **Global Gateway** mērķus, lai izveidotu ilgtspējīgus un uzticamus savienojumus, kas noderīgi cilvēkiem un planētai.

Iniciatīvā ir atzīts, ka svarīgs ir pārrobežu darbs, jo īpaši ar ES paplašināšanās un kaimiņreģiona partnervalstīm, tostarp Rietumbalkānu partneriem, lai nodrošinātu, ka neviens netiek atstāts novārtā un ka ikvienam ir tiesības uz kvalitatīvu un iekļaujošu izglītību.

• **Īstenošanas sekmēšanas rīki**

Komisijas iecere ir izveidot Augsta līmeņa grupu digitālās izglītības un prasmju jautājumos, lai strukturētā dialoga ietvaros oficiālā veidā turpinātu neformālu koordināciju starp valstu koordinatoriem. Tā apvienotu speciālās zināšanas no izglītības un digitālās pasaules, un to varētu izmantot, lai izstrādātu pamatnostādnes vai citus rīkus, kas veicinātu digitālās izglītības turpmāku attīstību.

Priekšlikumu atbalstīs arī:

- Darba grupa jautājumā par digitālo izglītību – mācīšanās, mācīšana un novērtēšana,
- ES instrumenti, piemēram, tehniskā atbalsta instruments, un ES finansējums, piemēram, “*Erasmus+*”, Eiropas Sociālais fonds Plus, Taisnīgas pārkārtošanās fonds, Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Kohēzijas fonds, programma “Digitālā Eiropa”, “Apvārsnis Eiropa” un Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments “Eiropa pasaulē”,
- esošie ES rīki, platformas un kopienas (Eiropas digitālās izglītības centrs, Eiropas *SALTO* Digitālais resursu centrs, Eiropas skolu izglītības platforma, arī *eTwinning*, *SELFIE*, *SELFIEforTEACHERS*, Eiropas Pieaugušo izglītības e-platforma (*EPALE*), platforma “Bērniem labāks internets” (*BIK*), Mācību stūrītis),

²⁵

<https://sdgs.un.org/>

- salīdzinošu pierādījumu vākšana par galvenajiem veicinošajiem faktoriem visā ES,
- uzlaboti pierādījumi un analīze, izmantojot Mācību laboratoriju ieguldījumiem kvalitatīvā izglītībā un apmācībā,
- ziņošana un uzraudzība saskaņā ar Eiropas izglītības telpas stratēģisko satvaru.

- **Papildināmība ar citām iniciatīvām**

Priekšlikums papildina un veicina tādu citu Komisijas iniciatīvu īstenošanu, kas paredzētas:

- paziņojumā par Eiropas izglītības telpas izveidi²⁶,
- Digitālās izglītības rīcības plānā 2021.–2027. gadam²⁷,
- Eiropas Prasmju programmā ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai²⁸,
- politikas programmā “Digitālās desmitgades ceļš”²⁹,
- Kiberdrošības prasmju akadēmijā.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Šis priekšlikums ir saskaņā ar 165. un 166. pantu Līgumā par Eiropas Savienības darbību (LESD).

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Priekšlikums ir saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas paredzēts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 5. panta 3. punktā.

Tajā ir pilnībā ievērota dalībvalstu atbildība par mācību saturu un savu izglītības un apmācības sistēmu organizāciju, kā arī kultūras un valodu daudzveidību, vienlaikus atspoguļojot papildinošo un atbalstošo ES funkciju un Eiropas sadarbības izglītības un mācību jomā brīvprātīgo raksturu. Eiropas izglītības telpas kontekstā šī iniciatīva atvieglos dalībvalstu centienus attīstīt un īstenot politiku un mehānismus, kas atbilst valsts sistēmām un struktūrām.

Iniciatīvā nav ierosināta ES regulatīvo pilnvaru paplašināšana vai saistoši pienākumi dalībvalstīm. Tās Eiropas pievienotā vērtība ir ES spēja mobilizēt politisko iesaisti un atbalstīt izglītības un apmācības sistēmas, izmantojot politikas pamatnostādnes, kopīgus rīkus un instrumentus.

- **Proporcionalitāte**

Šis priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam, kas noteikts LES 5. panta 4. punktā.

²⁶ COM(2020) 625 final.

²⁷ COM(2020) 624 final.

²⁸ COM(2020) 274 final.

²⁹ Lēmums (ES) 2022/2481.

Priekšlikuma saturs un forma nepārsniedz tā mērķu sasniegšanai nepieciešamo. Saistības, ko dalībvalstis uzņemsies, ir brīvprātīgas, un katra dalībvalsts var brīvi lemt par to, kā īstenot priekšlikumu.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Lai veicinātu LESD 165. un 166. pantā minēto mērķu sasniegšanu, minētajā līgumā ir paredzēts, ka Padome pēc Komisijas priekšlikuma pieņem ieteikumus.

Padomes ieteikums ir atbilstīgs instruments izglītības un apmācības jomā, kuru ES ir pienākums atbalstīt, un tas ir instruments, kas bieži izmantots Eiropas rīcībai šajās jomās.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Novērtējums par iespējām un problēmām, ko digitālā pārveide rada izglītībai un apmācībai, tika veikts Komisijas dienestu darba dokumentā, kurš pievienots paziņojumam par Digitālās izglītības rīcības plānu 2021.–2027. gadam³⁰.

Komisija 2024. gadā veiks visaptverošu pārskatu par rīcības plānu, lai novērtētu tā mērogu un ietekmi.

Šajā priekšlikumā ir apvienoti minētie konstatējumi ar rezultātiem, kas gūti strukturētajā dialogā ar dalībvalstīm, kurā tika apspriesta valstu esošo sistēmu un likumdošanas gatavība reaģēt uz vajadzībām, kas saistītas ar digitālo izglītību un prasmēm.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Priekšlikums ir balstīts uz rezultātiem, kas gūti sabiedriskajā apspriešanās par Digitālās izglītības rīcības plānu 2021.–2027. gadam³¹, un informāciju, kura apkopota plašā apspriešanās procesā³².

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Priekšlikums ir izstrādāts, pamatojoties uz:

- rezultātiem, kas gūti strukturētajā dialogā ar dalībvalstīm par digitālo izglītību un prasmēm,
- atziņām, kas gūtas, īstenojot Eiropas izglītības telpas stratēģisko satvaru, Izglītības un apmācības pārskatu, un no Darba grupas jautājumā par digitālo izglītību: mācīšanās, mācīšana un novērtēšana (*DELTA*),
- plašu ziņojumu un pētījumu klāstu par Covid-19 krīzes ietekmi, vienlīdzību izglītībā, iekļaujošām sistēmām utt.,

³⁰ SWD(2020) 209 final.

³¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12453-Digital-education-action-plan-update-/public-consultation_lv

³² Kopsavilkuma ziņojums ir pievienots Komisijas dienestu darba dokumentam.

- Digitālās ekonomikas un sabiedrības indeksa (DESI) ziņojumiem,
- ESAO ziņojumu “Efektīvu un taisnīgu digitālo izglītību veicinošie faktori: pašreizējais stāvoklis un daudzsološās politikas”,

- **Ietekmes novērtējums**

Tā kā pasākumi papildina dalībvalstu iniciatīvas un ir brīvprātīgi, kā arī ņemot vērā gaidāmo ietekmi, ietekmes novērtēšana nenotika. Priekšlikuma izstrādē izmantoti senāki pētījumi, konsultācijas ar dalībvalstīm un sabiedriskā apspriešana³³.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas.

- **Pamattiesības**

Šis priekšlikums atbilst pamattiesībām un principiem, kas atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, jo īpaši tiesībām uz persondatu aizsardzību, kā noteikts 8. pantā, akadēmisko brīvību, kā noteikts 13. pantā, tiesībām uz izglītību, kā noteikts 14. pantā, un tiesībām netikt diskriminētam, kā noteikts 21. pantā, un personu ar invaliditāti integrēšanas tiesībām, kā noteikts 26. pantā.

Pasākumi tiks veikti saskaņā ar ES tiesību aktiem par persondatu aizsardzību, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (Vispārīgā datu aizsardzības regula).

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šai iniciatīvai nebūs vajadzīgi papildu resursi no ES budžeta, un tās īstenošana tiks atbalstīta ar esošajiem ES finansēšanas instrumentiem.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Lai sekmētu īstenošanu, Komisija ierosina sadarbībā ar dalībvalstīm izstrādāt savstarpējas mācīšanās pasākumus un noteikt labu praksi, kā arī nodrošināt pētījumu, norādījumu materiālu un citu ar pierādījumiem pamatotu nodevumu sagatavošanu.

Komisija arī palīdzēs apkopot salīdzinošus pierādījumus par galvenajiem digitālās izglītības veicinošajiem faktoriem visā ES, dalībvalstīs veicot apsekojumu par digitālo izglītību Eiropā.

Komisija plāno ziņot par Padomes ieteikuma izmantošanu Eiropas izglītības telpas stratēģiskā satvara ietvaros.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas.

³³ Pilnīga informācija par izmantotajiem materiāliem ir pieejama Komisijas dienestu darba dokumentā.

- **Padomes ieteikuma priekšlikuma un Komisijas dienestu darba dokumenta izklāsts**

Ierosinātajā Padomes ieteikumā ir atzīts, ka digitālajai izglītībai un apmācībai ir nozīme izglītības un apmācības sistēmu noturības, pieejamības, kvalitātes un iekļautības atbalstīšanā, turklāt tā ļauj izglītojamajiem gūt panākumus mūsdienu digitālajā pasaulē.

Pamatojoties uz rezultātiem, kas gūti strukturētajā dialogā ar dalībvalstīm, priekšlikumā ir izklāstīti galvenie faktori, kuri veicina vispārēju piekļuvi kvalitatīvai, iekļaujošai un pieejamai digitālajai izglītībai un apmācībai. Tas cita starpā paredz novērst digitālo plaisu starp grupām un teritorijām, kas Covid-19 krīzes kontekstā ir kļuvusi vēl acīmredzamāka.

Tajā ir ierosināti norādījumi un rīcība, kuru dalībvalstis var ņemt vērā, īstenojot visu valdības iestāžu mēroga un daudzu ieinteresēto personu pieeju digitālās izglītības un apmācības politikas izstrādē, ieviešanā un uzraudzībā, un kuru papildina mērķorientēti un uz ietekmi vērsti ieguldījumi. Turklāt tas veicina augšupējas inovācijas un digitalizācijas kultūru, ko vada izglītības un apmācības personāls.

Pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā ir izklāstīti ieinteresēto personu viedokļi un sniegti piemēri pierādījumiem, rīcībpolitikai un praksei, kas ir priekšlikuma pamatā.

Priekšlikums

PADOMES IETEIKUMS

par galvenajiem sekmīgu digitālo izglītību un apmācību veicinošajiem faktoriem

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 165. panta 4. punktu un 166. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

TĀ KĀ:

- (1) **Eiropadomes** 2023. gada 9. februāra **secinājumos** ir uzsvērts: lai novērstu darbaspēka trūkuma un nodarbinātības pārveides radītās grūtības – tostarp demogrāfisko problēmu kontekstā –, būtu jāveic drosmīgākas un daudz vērienīgākas darbības nolūkā turpināt attīstīt prasmes, kas nepieciešamas zaļās un digitālās pārkārtošanās nodrošināšanai, izmantojot izglītību, apmācību, kvalifikācijas celšanu un pārkvalifikāciju.
- (2) Izglītībai un apmācībai ir būtiska nozīme personas attīstībā, sociālajā kohēzijā, konkurētspējā un inovācijā, un tās ir būtisks veidojošais elements taisnīgākai, noturīgākai un ilgtspējīgākai Eiropai. Šajā saistībā paziņojumā par **Eiropas izglītības telpu**³⁴ tika aicināts izglītības un apmācības politikas un ieguldījumus virzīt uz iekļaujošu zaļo un digitālo pārkārtošanos ilgtspējīgai un resursu ziņā efektīvai sabiedrībai un ekonomikai.
- (3) Covid-19 pandēmija akcentēja vajadzību uzlabot izglītības un apmācības sistēmu digitālo gatavību noturības, kvalitātes, iekļautības, pieejamības un drošības ziņā. Strauji progresējošo tehnoloģisko pārmaiņu dēļ ir nepieciešama antropocentriska digitālā pārveide un izglītības un apmācības sistēmas, kas ir piemērotas digitālajam laikmetam. Lai risinātu šos uzdevumus, Komisija pieņēma **Digitālās izglītības rīcības plānu 2021.–2027. gadam**³⁵. Rīcības plāna mērķis ir novērst digitālo plaisu un nevienlīdzību izglītībā un apmācībā, un tajā uzsvērts tehnoloģiju potenciāls veicināt pieejamāku, elastīgāku, personalizētāku un uz izglītojamo orientētu mācīšanu un mācīšanos.
- (4) Rīcības plāna pirmajā stratēģiskajā prioritātē – augstas veikspējas digitālās izglītības ekosistēmas attīstības veicināšana – ir uzsvērtā nepieciešamība saskaņoti un ilgtspējīgi stiprināt izglītības un apmācības sistēmu digitālās spējas un noturību. Šajā nolūkā rīcības plānā ir noteikti tādi veicinātāji kā attiecīga infrastruktūra, savienojamība un

³⁴ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas Izglītības telpas izveidi līdz 2025. gadam (COM(2020) 625 final, 30.9.2020.).

³⁵ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Digitālās izglītības rīcības plāns 2021.–2027. gadam. Izglītības un apmācības pārveide digitālajam laikmetam" (COM(2020) 624 final, 9.3.2020.).

digitālās spējas, un tie ir vēl vairāk papildināti **Padomes secinājumos par digitālo izglītību Eiropas zināšanu sabiedrībā**³⁶

- (5) Reaģējot uz vajadzību panākt pieejamu, kvalitatīvu un iekļaujošu digitālo izglītību un apmācību, šajā ieteikumā būtu jāpievēršas šādiem **galvenajiem veicinošajiem faktoriem**: i) stratēģiska pieeja digitālajai izglītībai un prasmēm, ii) visu valdības iestāžu mēroga pieejas koordinēšana un daudzu ieinteresēto personu iesaiste, iii) izglītības un apmācības iestāžu un skolotāju spēju veidošana un iv) uz ietekmi vērsti ieguldījumi.
- (6) Lai efektīvi īstenotu šos veicinošos faktorus, ir nepieciešama rīcība augstākā līmenī, kas sniedzas tālāk par izglītības un apmācības ministrijām. Komisijas priekšsēdētāja savā 2021. gada runā par stāvokli Eiropas Savienībā aicināja līderus pievērsties digitālajai izglītībai un prasmēm. Tādēļ tika uzsākts **strukturēts dialogs ar dalībvalstīm par digitālo izglītību un prasmēm**³⁷. Strukturētā dialoga rezultāti uzrādīja vairākas kopīgas problēmas, ar kurām dalībvalstis saskaras savu izglītības un apmācības sistēmu digitālajā pārveidē, un apliecināja, ka Savienības līmenī ir jāapmainās ar paraugpraksi.
- (7) Šajā saistībā Padomes Rezolūcija par **stratēģisku satvaru Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030)** veicina Eiropas sadarbību izglītības un apmācības jomā, lai atbalstītu izglītības un apmācības sistēmu turpmāku attīstību dalībvalstīs. Šo sistēmu mērķis ir nodrošināt visu iedzīvotāju personisko, sociālo un profesionālo izaugsmi, vienlaikus veicinot demokrātiskās vērtības, vienlīdzību, sociālo kohēziju, aktīvu pilsoniskumu un starpkultūru dialogu, kā arī ilgtspējīgu sociālo un ekonomisko attīstību, zaļo un digitālo pārkārtošanos un nodarbināmību.
- (8) Apsverot vajadzību pēc visu valdības iestāžu mēroga pieejas izglītības un apmācības digitālajā pārveidē, dalībvalstis 2022. gadā izvirzīja savus pārstāvjus **augsta līmeņa nacionālo koordinatoru grupai strukturētajam dialogam par digitālo izglītību un prasmēm**. Viņu uzdevums ir pārstāvēt savas valsts attiecīgās struktūrvienības, kas atbildīgas par dažādiem digitālās izglītības, apmācības un prasmju aspektiem (tai skaitā izglītību, darbaspēku, digitālo jomu, rūpniecību un finansēm). Šī pieeja izrādījās lietderīga un vajadzīga efektīvai dažādu nozaru zināšanu apvienošanai, un tā būtu jāturpina.
- (9) Komisijas priekšsēdētāja savā 2022. gada runā par stāvokli Eiropas Savienībā³⁸ pasludināja 2023. gadu par **Eiropas Prasmju gadu**³⁹. Tas ietver arī arvien lielākus pastāvīgus centienus digitālajai pārejai vajadzīgo prasmju uzlabošanā, kas tagad vairāk nekā jebkad ir atkarīga no visu sabiedrības grupu, ekonomikā un izglītībā un apmācībā ieinteresēto personu iesaistes un saskaņota ieguldījuma.
- (10) **Eiropas sociālo tiesību pīlāra**⁴⁰ pirmajā principā ir noteikts, ka “īkvienam ir tiesības uz kvalitatīvu un iekļaujošu vispārīgu un profesionālo izglītību un mūžizglītību, lai varētu saglabāt un iegūt prasmes, kas ļauj pilnā mērā piedalīties sabiedrības dzīvē un veiksmīgi mainīt darbu darba tirgū.” Katram Eiropas pilsonim vajadzētu būt piekļuvei

³⁶ OV C 415, 1.12.2020., 22. lpp.

³⁷ [Digitālās izglītības rīcības plāns – 1. rīcība | Eiropas izglītības telpa \(europa.eu\)](#).

³⁸ [Priekšsēdētājas fon der Leienas runa par stāvokli Savienībā \(europa.eu\)](#)

³⁹ COM(2022) 526 final.

⁴⁰ OV C 428, 13.12.2017., 10. lpp.

digitālajai izglītībai, kas ļauj viņam attīstīt zināšanas, prasmes un kompetences, kuras vajadzīgas aktīvai dalībai mūsdienu arvien digitalizētākā sabiedrībā. Vienmēr būtu jāgarantē cilvēktiesības uz kvalitatīvu un iekļaujošu izglītību, apmācību un mūžizglītību, kas noteiktas **Eiropas Savienības Pamattiesību hartā** un aizsargātas ar to. Ikvienam Eiropas iedzīvotājam jāgūst labums no atbilstošas, pieejamas un drošas mācību vides, tai skaitā digitālās vides.

- (11) **Līdztiesības savienības stratēģijās**⁴¹, ko pieņēmusi Komisija, ir uzsvērtas kvalitatīvas un iekļaujošas izglītības svarīgā nozīme, jo tā veicina virzību uz Savienību, kurā valda līdztiesība starp visiem neatkarīgi no dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas.
- (12) Covid-19 krīze ir vēl vairāk saasinājusi sociālekonomisko nevienlīdzību izglītībā un apmācībā, padziļinot digitālo plaisu. **Padomes ieteikumā, ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem**⁴², dalībvalstis tiek aicinātas garantēt efektīvu un brīvu piekļuvi izglītībai un skolas nodarbībām bērniem, kam vajadzīga palīdzība, proti, bērniem, kuri ir pakļauti nabadzības vai sociālās atstumtības riskam. Turklāt ES stratēģijā par bērna tiesībām⁴³ un **Personu ar invaliditāti tiesību stratēģijā 2021.–2030. gadam** ir aicināts veidot iekļaujošu un pieejamu, kvalitatīvu izglītību.
- (13) **Eiropas Prasmju programmā**⁴⁴ ir izklāstītas darbības, kuras jāveic, lai palīdzētu iedzīvotājiem un uzņēmumiem pilnveidot esošās un iegūt jaunas prasmes un tās izmantot, tādējādi stiprinot ilgtspējīgu konkurētspēju un veidojot noturību pret krīzēm, pamatojoties uz Covid-19 pandēmijas laikā gūtajām atziņām.
- (14) **Programmā “Digitālās desmitgades ceļš” 2030. gadam**⁴⁵ un **Eiropas deklarācijā par digitālajām tiesībām un principiem digitālajai desmitgadei**⁴⁶ tika izklāstīts plāns, kā līdz 2030. gadam panākt ES sabiedrības un ekonomikas iekļaujošu, antropocentrisku digitālo pārveidi. Tas ietver sadarbībā ar dalībvalstīm īstenojamu pārvaldības un ziņošanas sistēmu programmas “Digitālās desmitgades ceļš” ietvaros, un tās mērķis ir sasniegt attiecīgos Savienības līmeņa mērķrādītājus attiecībā uz **digitālo desmitgadi**, tai skaitā panākt vispārēju savienojamību (gigabitu platjosla ikvienam un 5G visur, arī lauku apvidos). Šo iniciatīvu mērķis ir novērst esošās digitālās plaisas, kas pastāv savienojamības un prasmju ziņā, tādā veidā veicinot rīcību un ieviešot nepieciešamos mazināšanas pasākumus.
- (15) Šajās iniciatīvās ir uzsvērts, ka sekmīga digitālā izglītība ir saistīta ar plašāku un labāku mācīšanās un mācīšanas iespēju radīšanu ikvienam digitālajā laikmetā. Digitālie risinājumi pēdējos gados Savienībā ir padarījuši izglītības un apmācības sistēmas pieejamākas. Tomēr strauji augošajā pasaulē ir svarīgi pastāvīgi uzlabot

⁴¹ 2020. un 2021. gadā tika pieņemtas piecas līdztiesības stratēģijas, lai virzītos uz Savienību, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam; LGBTIK līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam; ES rasisma apkarošanas rīcības plāns 2020.–2025. gadam; romu līdztiesības, iekļaušanas un līdzdalības stratēģiskais satvars 2020.–2030. gadam; Personu ar invaliditāti tiesību stratēģija 2021.–2030. gadam.

⁴² Padomes Ieteikums (ES) 2021/1004 (2021. gada 14. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Garantiju bērniem (OV L 223, 22.6.2021., 14. lpp.).

⁴³ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “ES stratēģija par bērna tiesībām” (COM(2021) 142 final, 24.3.2021.).

⁴⁴ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas Prasmju programma ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai” (COM(2020) 274 final, 1.7.2020.).

⁴⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2022/2481 (2022. gada 14. decembris), ar ko izveido politikas programmu “Digitālās desmitgades ceļš” 2030. gadam (OV L 323, 19.12.2022., 4. lpp.).

⁴⁶ OV C 23, 23.1.2023., 1. lpp.

izglītības efektivitāti un lietderību un atbalstīt jaunas mācīšanas un mācīšanās pieejas, tostarp izmantojot esošos un jaunus digitālos risinājumus.

- (16) **Padomes secinājumos par digitālo izglītību Eiropas zināšanu sabiedrībā**⁴⁷ ir uzsvērts, ka digitālo tehnoloģiju plaša izplatīšana un piekļuve internetam rada jaunas iespējas kvalitatīvai un iekļaujošai izglītībai un apmācībai Eiropā. Digitālā izglītība, kas ir kvalitatīvas un iekļaujošas izglītības un apmācības neatņemama sastāvdaļa, var papildināt mācīšanu klātienē un palīdzēt uzlabot izglītības satura un pedagogijas pieejamību, nodrošināt lielāku sociālo iekļaušanu, kā arī efektīvāku kompetenču apguvi, veicinot panākumus izglītībā ikvienam.
- (17) Tajā pašā laikā jaunās un topošās tehnoloģijas, piemēram, mākslīgais intelekts, ātri ienāk mācību vidē, līdz nesot ne vien potenciālās iespējas, bet arī riskus, piemēram, saistībā ar kiberdrošību. Tāpēc ir ļoti svarīgi palīdzēt izglītības un apmācības iestādēm un skolotājiem labāk izprast, kas šie ir par rīkiem un kā tos pārliecinoši un droši izmantot mācīšanas un mācīšanās nolūkos. **Mākslīgā intelekta stratēģijai**⁴⁸, **Eiropas Datu stratēģijai**⁴⁹, **Mākslīgā intelekta akta priekšlikumam**⁵⁰, **Digitālo pakalpojumu aktam**⁵¹ un **Ētikas pamatnostādnēm pedagogiem par mākslīgā intelekta (MI) un datu izmantošanu mācīšanas un mācīšanās procesā**⁵², kā arī ierosinātajam Eiropas digitālās identitātes regulējumam⁵³ ir svarīga nozīme izglītības un apmācības nozarē un digitālo tehnoloģiju izmantošanai praksē. Līdztekus Digitālās izglītības rīcības plāns uzlabo iedzīvotāju, jo īpaši bērnu un jauniešu, kā arī organizāciju, jo īpaši MVU, izpratni par kiberdrošību. Izglītība un izpratnes veicināšana ne tikai aizsargās pret kiberdraudiem, bet arī palīdzēs attīstīt un dažādot kiberdrošības darbaspēku, papildinot Kiberdrošības prasmju akadēmijas centienus.
- (18) Raugoties no mūžizglītības viedokļa, digitālo tehnoloģiju izmantošana mācīšanas un mācīšanās pieejamības un kvalitātes uzlabošanai ir būtiska visās izglītības un apmācības nozarēs un līmeņos, sākot no agrīnas pirmsskolas izglītības līdz pieaugušo, kā arī vecāka gadagājuma iedzīvotāju izglītībai.
- (19) Padomes ieteikumā par profesionālo izglītību un apmācību (PIA) ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai⁵⁴ ir ierosināts mūsdienām pielāgots Savienības politikas redzējums par PIA, tai skaitā tās digitalizāciju un jaukta tipa mācīšanās izmantošanu. Osnabrikas deklarācijā par tādu profesionālo izglītību un

⁴⁷ OV C 415, 1.12.2020., 22. lpp.

⁴⁸ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Mākslīgais intelekts Eiropai” (COM(2018) 237 final, 25.4.2018.).

⁴⁹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas Datu stratēģija” (COM(2020) 66 final, 19.2.2020.).
⁵⁰ COM(2021) 206 final.

⁵¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2065 (2022. gada 19. oktobris) par digitālo pakalpojumu vienoto tirgu un ar ko groza Direktīvu 2000/31/EK (Digitālo pakalpojumu akts) (OV L 277, 27.10.2022., 1. lpp.).

⁵² Eiropas Komisija, Izglītības, jaunatnes, sporta un kultūras ģenerāldirektorāts, Ētikas pamatnostādnes pedagogiem par mākslīgā intelekta (MI) un datu izmantošanu mācīšanas un mācīšanās procesā, Eiropas Savienības Publikāciju birojā, 2022. gads, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/153756>.

⁵³ https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-digital-identity_lv

⁵⁴ Padomes Ieteikums (2020. gada 24. novembris) par profesionālo izglītību un apmācību (PIA) ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai (OV C 417, 2.12.2020., 1. lpp.).

mācībām, kas veicina atveseļošanu un taisnīgu pārkārtošanos uz digitālo un zaļo ekonomiku⁵⁵, ir norādīts, ka digitālajai izglītībai var būt svarīga un papildinoša loma.

- (20) **Iniciatīva “Eiropas universitātes”⁵⁶**, kas atbalsta augstākās izglītības iestāžu transnacionālas alianses, veicina digitālā satura izveidi un koplietošanu studentu, darbinieku, pētnieku un iedzīvotāju vidū. Mācīšanās tiešsaistē un jaukta tipa mācīšanās atbalsta Eiropas universitāšu mērķi palielināt studentu un darbinieku mobilitāti, piedāvāt elastīgākus mācīšanās veidus un paplašināt starpdisciplināras pieejas, kas studentus un darbiniekus sasaista ar publisko un privāto sektoru.
- (21) **Padomes ieteikums “Prasmju pilnveides ceļi – jaunas iespējas pieaugušajiem”⁵⁷** mērķis ir sniegt pieaugušajiem ar zemu kvalifikāciju elastīgas iespējas uzlabot viņu pamatprasmes un turpināt prasmju uzlabošanu, tai skaitā digitālo kompetenci, kam ir būtiska nozīme saistībā ar darba tirgu un aktīvu dalību sabiedrības dzīvē. Tas tiek īstenots praksē, apmācību īstenojot atbilstošā mācību vidē, kurā kvalificēti skolotāji un pasniedzēji izmanto pieaugušajiem domātas mācību metodes un lieto digitālās mācīšanās iespējas.
- (22) **Padomes secinājumos par Eiropas skolotājiem un pasniedzējiem nākotnei⁵⁸** ir atzīts, ka skolotāji, pasniedzēji un skolu vadītāji ir neaizstājams izglītības un apmācības virzītājspēks. Viņi ir jāiesaista izglītības un apmācības politikas izstrādē, nodrošinot tiem autonomiju šādas politikas praktiskajā īstenošanā. Tomēr viņi ir arī jāatbalsta ar visaptverošu pieeju skolotāju un pasniedzēju sākotnējai izglītībai, ievadīšanai profesijā un pastāvīgai profesionālajai attīstībai.
- (23) **Padomes Ieteikumā par jaukta tipa mācīšanās pieejām kvalitatīvai un iekļaujošai pamatizglītībai un vidējai izglītībai⁵⁹** ir ieteikts iestrādāt jaukta tipa mācīšanās pieejas skolotāju sākotnējās izglītības un profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas programmās. Tajā ir arī ieteikts atbalstīt izglītības darbiniekus digitālo rīku un materiālu izmantošanā, tostarp attiecībā uz to, kā droši un ētiski darboties digitālajā vidē.
- (24) **Padomes Ieteikumā par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības sekmēšanai⁶⁰** ir uzsvērts, ka ilgtspēju sekmējošas mācīšanas un mācīšanās stiprināšanā svarīga ir pedagogu digitālā kompetence un digitālā infrastruktūra, rīki un resursi.
- (25) Tāpēc ir svarīgi, lai skolotāji tiktu uzskatīti par galvenajiem partneriem sekmīgā digitālajā pārveidē izglītības un apmācības jomā. Kā galvenie partneri šajā procesā, viņi ir cieši jāiesaista un ar viņiem jāapspriežas digitālo tehnoloģiju ieviešanā, kā arī jānodrošina ar prasmēm un kompetencēm, kas vajadzīgas to efektīvai izmantošanai.
- (26) Šajā ieteikumā pilnībā ir ievēroti subsidiaritātes un proporcionalitātes principi. Lēmumus par to, kā ieteikumu īstenot, dalībvalstis pieņems atbilstoši saviem apstākļiem.

⁵⁵ Apstiprināts 2020. gada 30. novembrī.

⁵⁶ [Iniciatīva “Eiropas universitātes” | Eiropas izglītības telpa \(europa.eu\)](#).

⁵⁷ Padomes Ieteikums (2016. gada 19. decembris) “Prasmju pilnveides ceļi – jaunas iespējas pieaugušajiem” (OV C 484, 24.12.2016., 1. lpp.).

⁵⁸ OV C 193, 9.6.2020., 11. lpp.

⁵⁹ Padomes Ieteikums (2021. gada 29. novembris) par jaukta tipa mācīšanās pieejām kvalitatīvai un iekļaujošai pamatizglītībai un vidējai izglītībai (OV C 504, 14.12.2021., 21. lpp.).

⁶⁰ Padomes Ieteikums (2022. gada 16. jūnijs) par mācīšanos zaļās pārkārtošanās un ilgtspējīgas attīstības sekmēšanai (OV C 243, 27.6.2022., 1. lpp.).

IESAKA DALĪBVALSTĪM

1. Izmantojot visu valdības iestāžu mēroga pieeju un kopā ar galvenajām ieinteresētajām personām, vienoties par valsts digitālās izglītības un prasmju stratēģiju, kas izstrādāta vai atjaunināta saskaņā ar šā ieteikuma principiem, un uzraudzīt tās efektivitāti un ietekmi. Dalībvalstīm, īstenojot savu valsts stratēģiju, jo īpaši būtu:
 - 1.1. integrēti jānosaka valsts mērķi izglītības un apmācības sistēmu digitālajai pārveidei un digitālo prasmju attīstībai un jānodrošina, ka tie tiek regulāri pārskatīti un atjaunināti;
 - 1.2. jānosaka 1.1. punktā minētie valsts mērķi ar Digitālās izglītības rīcības plāna 2021.–2027. gadam stratēģiskajām prioritātēm un Digitālās desmitgades ceļa Savienības līmeņa mērķrādītājiem;
 - 1.3. jānosaka vērienīgi valsts mērķrādītāji attiecībā uz galvenajiem veicinātājiem saskaņā ar šo ieteikumu un valsts mērķrādītāji izglītības un apmācības sistēmu digitālajai pārveidei;
 - 1.4. jāuzrauga 1.3. punktā minēto valsts mērķrādītāju sasniegšanā gūtais progress un regulāri jāpublicē ziņojumi, tai skaitā par gūto pieredzi, un ieteikumi uzlabojumiem;
 - 1.5. izmantojot mūžizglītības pieeju, regulāri jāizvērtē digitālās izglītības politikas un prakses ietekme, tostarp ietekme uz mācību rezultātiem, pieejamību un iekļaušanu, līdztiesību un labjutību un jāizstrādā pētījumi par šiem tematiem.
2. Palielināt digitālās izglītības un apmācības politikas efektivitāti, lietderību un noturību, veicinot sinerģiju un koordināciju visos pārvaldes līmeņos un ieviešot visu valdības iestāžu mēroga un daudzu ieinteresēto personu pieeju. Jo īpaši dalībvalstīm būtu:
 - 2.1. jāorganizē regulāri dialogi starp dažādām valdības daļām, kas iesaistītas digitālās izglītības un apmācības nodrošināšanā attiecīgajos līmeņos saskaņā ar valsts izglītības un apmācības sistēmu struktūru, lai nodrošinātu saskaņošanu, gūtu labumu no sinerģijas un izvairītos no dubultiem izdevumiem;
 - 2.2. jānodrošina ieinteresēto personu un sociālo partneru strukturāla iesaiste digitālās izglītības un apmācības politikas izstrādē, attīstībā, īstenošanā un izvērtēšanā, kā arī to personu aktīva līdzdalība, kurām nav oficiālu pārstāvības struktūru (tie ir, piemēram, vecāki un izglītojamie, tai skaitā no dažādām sociālekonomiskām un vecuma grupām, nozarēm, kā arī ar atšķirīgu teritoriālo kontekstu);
 - 2.3. jāveido ilgtspējīga sadarbība un jānodrošina apmaiņa ar privāto sektoru un tehnoloģiju nodrošinātājiem, tai skaitā izglītības tehnoloģiju nodrošinātājiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem un jaunuzņēmumiem ar mērķi izstrādāt risinājumus, kas atspoguļo Savienības vērtības un principus, tai skaitā digitālo suverenitāti, sadarbību, drošību, datu privātumu un pārredzamību, kā arī retu resursu un enerģijas ilgtspējīgu izmantošanu digitāliem mērķiem:
 - 2.3.1. atbalstot digitālās izglītības rīku un tehnoloģiju pētniecību, izstrādi un testēšanu, tai skaitā tādu, kuru pamatā ir jaunās tehnoloģijas, tai skaitā eXtended Reality, virtuālā realitāte, paplašinātā realitāte, mākslīgais intelekts, robotika un metaversi;
 - 2.3.2. attiecīgā gadījumā veicinot publiskā un privātā sektora partnerības digitālās izglītības risinājumu izstrādei un izvēšanai;

- 2.3.3. nodrošinot stimulus pētniecībai par digitālās izglītības risinājumu, tostarp to, kuru pamatā ir jaunās tehnoloģijas, kvalitāti, iekļaušanu, pieejamību un ietekmi;
- 2.4. jāiesaistās savstarpējas mācīšanās pasākumos, prakses apmaiņā un koordinācijā, tai skaitā starp dažādām politikas nozarēm, Eiropas un starptautiskā līmenī, lai rastu kopīgus risinājumus starpvalstu problēmām.
- 3. Nodrošināt digitālo apmācību visiem mācībspēkiem un atbalsta personālam un veicināt izglītības un apmācības iestāžu spēju veidošanu. Jo īpaši dalībvalstīm būtu:
 - 3.1. jānodrošina, ka visiem skolotājiem un mācībspēkiem tiek sniegts atbalsts digitālo tehnoloģiju integrēšanai viņu pedagoģiskajā procesā, proti, digitālo tehnoloģiju izmantošanai mācīšanās, mācīšanās un novērtēšanas procesā. Minētajam atbalstam jo īpaši būtu jāizpaužas šādos veidos:
 - 3.1.1. iesaistot skolotājus iestāžu lēmumu pieņemšanā par to, kā integrēt digitālo aprīkojumu mācīšanās un mācīšanās procesā, kā arī atlasot un izstrādājot digitālās izglītības saturu;
 - 3.1.2. ieviešot obligātu digitālo pedagoģiju visās skolotāju sākotnējās izglītības programmās, kas paredzētas topošajiem skolotājiem, un atbalstot šo programmu nodrošinātājus ar šim nolūkam nepieciešamajiem resursiem un aprīkojumu; ES līmenī sadarbojoties tādu mācību programmu izstrādē, īstenošanā un novērtēšanā, kas saistītas ar skolotāju digitālo pedagoģiju;
 - 3.1.3. nodrošinot, ka visiem praktizējošiem skolotājiem un mācībspēkiem tiek sniegtas regulāras iespējas un laiks profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanā attīstīt un uzlabot viņu digitālās prasmes;
 - 3.1.4. atzīstot un stimulējot elastīgus, pieejamus un inovatīvus veidus digitālo prasmju pilnveidošanai, piemēram, tiešsaistes apmācību, īsus kursus, kuros iegūst mikrokvalifikācijas, valstiskās un starptautiskās darbinieku apmaiņas, savstarpēju mācīšanos un digitālo prasmju pilnveidi, izmantojot sadarbības projektus, tīklus un prakses un pētniecības kopienas;
 - 3.1.5. izmantojot iespējas attīstīt digitālo pedagoģiju ar *Erasmus+* skolotāju akadēmiju starpniecību;
 - 3.1.6. ņemot vērā vajadzību pēc digitālā komforta mācīšanās un mācīšanās procesā un koncepciju par atbalstošu digitālās mācīšanās un mācīšanās pieeju un vidi;
 - 3.2. jāmudina izglītības un apmācības iestādes sekmēt izglītības un apmācības digitālo pārveidi:
 - 3.2.1. veicinot spēju veidošanu un tādu sistēmu un pašnovērtējuma rīku izmantošanu kā *SELFIE* (pašnovērtējuma rīks, kas radīts, lai skolām palīdzētu ieviest digitālās tehnoloģijas mācīšanās, mācīšanās un skolēnu novērtēšanas procesā, pamatojoties uz *DigCompOrg* sistēmu skolu vadītājiem), *SELFIEforTEACHERS* (pamatojoties uz *DigCompEdu* sistēmu) un *HEInnovate* (pašnovērtējuma rīks augstākās izglītības iestādēm), ko izmanto, lai noteiktu iestāžu vajadzības un mērķus digitālās pārveides un prasmju pilnveides jomā;
 - 3.2.2. iekļaujot ar digitālās izglītības un apmācības veicinošajiem faktoriem saistītos kritērijus izglītības un apmācības iestāžu iekšējos un ārējos kvalitātes nodrošināšanas procesos;
 - 3.2.3. palīdzot izglītības un apmācības iestāžu vadītājiem īstenot digitālo pārveidi, tostarp piedāvājot profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanu;

- 3.2.4. veicinot uz pierādījumiem balstītas labas prakses izvēšanu, atzīstot pirmlietotājas iestādes, kas ir uzlabojušas mācīšanu un mācīšanos, izmantojot inovācijas un digitālās tehnoloģijas, un atbalstot vienādranga apmaiņu;
- 3.2.5. veicinot pastāvīgu dialogu starp izglītības un apmācības iestādēm un nozari par attīstības un apmācības vajadzībām un iespējām, apmainoties ar pieredzi un sniedzot atgriezenisko saiti par produktiem un tehnoloģijām, ko izmanto mācīšanas un mācīšanās procesā;
- 3.2.6. nodrošinot, ka katrai skolai ir piekļuve IKT un digitālās pedagoģijas administratoriem, lai palīdzētu skolotājiem un izglītojamajiem izvēlēties, efektīvi izvērst, pārvaldīt un uzturēt digitālās ierīces un rīkus mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas procesā;
- 3.2.7. veicot visaptverošus pasākumus, kas vajadzīgi, lai pievērstos kiberdrošībai visās izglītības un apmācības iestādēs, mudinot visus darbiniekus iziet kiberdrošības apmācību, palielinot studentu izpratni par kiberdrošību un nodrošinot spēcīgu drošības politiku un piekļuves kontroli, vienlaikus pilnībā izmantojot modernos tehnoloģiskos risinājumus, piemēram, kriptogrāfiju un autentifikāciju.
4. Veicināt taisnīgus un uz ietekmi vērstus ieguldījumus kvalitatīvā, noturīgā un iekļaujošā digitālajā izglītībā un apmācībā. Jo īpaši dalībvalstīm būtu:
 - 4.1. jāpalielina savienojamības, aprīkojuma, infrastruktūras, digitālo rīku un satura jomā veikto izdevumu efektivitāte un ietekme:
 - 4.1.1. koordinējot iepirkuma procesu, lai kur vien iespējams gūtu apjomradītus ietaupījumus, vienlaikus pieļaujot elastību attiecībā uz izglītības un apmācības iestāžu īpašajām vajadzībām, kā arī ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt ilgtspēju un pieejamību personām ar invaliditāti; ES līmenī sadarbojoties saistībā ar standartiem un specifikācijām, ko var izmantot tādos jautājumos kā digitālās izglītības jomā organizēts iepirkums;
 - 4.1.2. apsverot alternatīvas pieejas ieguldījumiem, tai skaitā publiskā un privātā sektora partnerības, ziedojumu shēmas, lietotu iekārtu atjaunošanu, kā arī, ja nepieciešams, citu dalībvalstu digitālās izglītības satura tulkošanu un atkārtotu izmantošanu;
 - 4.1.3. piedāvājot pielāgotu atbalstu, speciālās zināšanas un zinātību, piemēram, publiskā un privātā sektora partnerības, padomdevējas struktūras vai vadības/koordinācijas iestādes veidā, lai izglītības un apmācības iestādes varētu izvēlēties piemērotus digitālās izglītības risinājumus, kas ir pielāgoti to mācīšanas un mācīšanās vajadzībām un stratēģiski risina digitālās drošības, pieejamības, datu privātuma un digitālā komforta jautājumus;
 - 4.1.4. nodrošinot, ka ieguldījumi jaunā digitālajā aprīkojumā, infrastruktūrā, rīkos un saturā tiek papildināti ar atbilstošu apmācību;
 - 4.2. jāgarantē visiem izglītojamajiem vienlīdzīga piekļuve, nodrošinot pienācīgus ieguldījumus:
 - 4.2.1. ātrdarbīga interneta savienojamībā, lai panāktu 100 % gigabitu vai ātrāka interneta pieslēgumu visās izglītības un apmācības iestādēs un novērstu teritoriālās un sociālekonomiskās atšķirības, izmantojot dažādas tehnoloģijas un alternatīvas, optiskās šķiedras, 5G un satelītu, saskaņā ar Savienības līmeņa mērķrādītājiem, kas paredzēti Digitālās desmitgades ceļā;

- 4.2.2. digitālās klases aprīkojuma uzlabošanā un pasākumos, kas nodrošina, ka visiem skolotājiem un mācībspēkiem ir piekļuve personalizētai ierīcei (galddatoram, klēpdatoram vai planšetdatoram), lai bagātinātu viņu pedagoģisko praksi;
- 4.2.3. pasākumos, kuri nodrošina, ka visiem izglītojamajiem skolā ir pieejama personalizēta ierīce, kas atbilst viņu konkrētajām vajadzībām, un ka visas ierīces tiek regulāri apkalpotas un uzturētas;
- 4.2.4. mācīšanas un mācīšanās materiālu digitalizācijā un tāda mūsdienīga, pieejama un kvalitatīva digitālās izglītības satura izstrādē, kas saskaņots ar mācību programmām un labu pedagoģisko praksi;
- 4.2.5. attiecīgo centralizēto pakalpojumu izvēlēšanā un integrēšanā, tai skaitā izmantojot mākoņdatošanas risinājumus, piemēram, virtuālās mācīšanās un administrēšanas pārvaldības sistēmas (ietverot drošus saziņas un sadarbības rīkus, izglītības satura repozitorijus, klases pārvaldību un digitālos novērtējumus) visās izglītības un apmācības iestādēs, vienlaikus nodrošinot to sadarbību, privātumu un datu drošību;
- 4.2.6. iekļaujošas izglītības nodrošināšanā, garantējot digitālās izglītības satura un tehnoloģiju pieejamību izglītojamajiem un skolotājiem ar invaliditāti un nodrošinot specializētu aprīkojumu un risinājumus izglītojamajiem, kam ir speciālās izglītības vajadzības, ņemot vērā spēkā esošos Savienības tiesību aktus par pieejamību, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/2102⁶¹ un Direktīvu (ES) 2019/882⁶².

ATZINĪGI VĒRTĒ KOMISIJAS NODOMU:

1. Šā ieteikuma īstenošanu atbalstīt ar Augsta līmeņa grupu digitālās izglītības un prasmju jautājumos, kas jāizveido ar Komisijas lēmumu.

Atbalstīt strukturētajam dialogam ar dalībvalstīm izveidotās augsta līmeņa grupas efektīvu pastāvēšanu un darbību, lai nodrošinātu šajā ieteikumā aplūkoto galveno stratēģisko jautājumu vadību. Grupa var izveidot tehniskas apakšgrupas, jo īpaši digitālo prasmju novērtēšanai un sertificēšanai, mācību programmu izstrādei un digitālās izglītības rīku un satura kvalitātes prasībām. Šajā darbā būtu jānodrošina saskaņotība un papildināmība ar darbu, ko veic Augsta līmeņa grupa izglītības un mācību jautājumos⁶³ un Digitālās desmitgades padome⁶⁴.

2. Veicināt paraugprakses apmaiņu, savstarpēju mācīšanos un sadarbību ar ieinteresētajām personām digitālās izglītības un apmācības jomā. Jo īpaši Komisija ir iecerējusi:

- 2.1. radīt iespējas apmainīties ar paraugpraksi, tīkliem un savstarpēju mācīšanos starp dalībvalstīm, politikas veidotājiem, praktiķiem un ieinteresētajām personām no privātā un publiskā sektora, izmantojot esošos rīkus, platformas un kopienas (Darba grupu jautājumā par digitālo izglītību – mācīšanās, mācīšana un novērtēšana (DELTA), Eiropas SALTO Digitālo resursu centru, Eiropas skolu izglītības

⁶¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/2102 (2016. gada 26. oktobris) par publiskā sektora struktūru tīmekļvietņu un mobilo lietotņu piekļūstamību (OV L 327, 2.12.2016., 1. lpp.).

⁶² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām (OV L 151, 7.6.2019., 70. lpp.).

⁶³ Padomes Rezolūcija par pārvaldības struktūru stratēģiskajam satvaram Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā ceļā uz Eiropas izglītības telpu un turpmāk (2021–2030) (OV C 497, 10.12.2021., 1. lpp.).

⁶⁴ Komisijas Lēmums (2022. gada 11. oktobris), ar ko izveido ekspertu grupu “Digitālās desmitgades padome” (C(2022) 7141).

platformu, ietverot eTwinning, Eiropas Pieaugušo izglītības e-platformu (EPALE), platformu “Bērniem labāks internets”, tehniskā atbalsta instrumenta projektus), tai skaitā popularizējot Digitālās izglītības centru kā galveno sākumpunktu digitālajai izglītībai un apmācībai Savienībā;

- 2.2. veicināt sadarbību ar ieinteresētajām personām, tai skaitā programmatūras un aparatūras nodrošinātājiem, attiecībā uz digitālo infrastruktūru un rīkiem un to ilgtspējīgu izmantošanu izglītībā un apmācībā, vienlaikus veicinot Savienības vērtības un principus privātuma, datu aizsardzības un sadarbības jomā.
- 2.3. stiprināt starptautisko sadarbību digitālās izglītības un prasmju veicinošo faktoru jomā.

3. Atbalstīt izglītības un apmācības iestāžu skolotāju, mācībspēku un atbalsta personāla digitālo apmācību. Jo īpaši Komisija ir iecerējusi:

- 3.1. ar programmas “Erasmus+” palīdzību atbalstīt mobilitāti ar mērķi pilnveidot izglītības un apmācības iestāžu skolotāju, mācībspēku un atbalsta personāla prasmes digitālo tehnoloģiju izmantošanā mācīšanas, mācīšanās un pārvaldības procesā, tai skaitā attiecībā uz jauno tehnoloģiju strauji mainīgajām iespējām;
- 3.2. popularizēt tādas rīkus kā *DigCompEdu* un *SELFIEforTEACHERS* un atbalstīt sadarbību digitālās pedagoģijas kursu izstrādē un nodrošināšanā skolotāju sākotnējā izglītībā un profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas jomā;
- 3.3. veicināt ētikas pamatnostādņu īstenošanu attiecībā uz mākslīgā intelekta un datu izmantošanu mācīšanas un mācīšanās procesā, lai palīdzētu pamatskolas un vidusskolas skolotājiem efektīvi integrēt mākslīgo intelektu un datus skolu izglītībā un, balstoties uz tām, ņemtu vērā jauno tehnoloģiju, piemēram, ģeneratīvā mākslīgā intelekta, ļaunprātīgas izmantošanas sekas un novērstu riskus.

4. Atbalstīt uz ietekmi vērstus ieguldījumus digitālās izglītības un apmācības infrastruktūrā un pakalpojumos, izmantojot valsts un Savienības finansējumu, un stiprināt pierādījumus par digitālās izglītības politiku un rīku efektivitāti un lietderību. Jo īpaši Komisija ir iecerējusi:

- 4.1. atbalstīt dalībvalstu ieguldījumus būtiskajā digitālās izglītības infrastruktūrā (tai skaitā savienojamībā, aprīkojumā, rīkos un digitālajā saturā), izmantojot Savienības finansējumu, un stiprināt saikni starp esošajām Savienības politikām un finansēšanas instrumentiem un programmām un valsts un reģionālajām stratēģijām, kas attiecas uz digitālo izglītību un skolu digitalizāciju;
- 4.2. ņemot vērā straujo tehnoloģiju attīstību, sadarbībā ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām atbalstīt pamatnostādņu un kvalitātes prasību izstrādi attiecībā uz pieejamu, labi izstrādātu un kvalitatīvu digitālās izglītības saturu un virtuālo mācību vidi un rīkiem (piemēram, atsevišķām mācību pārvaldības sistēmām un lietojumprogrammām), lai palīdzētu izglītības un apmācības sistēmām sistemātiski novērtēt savu kvalitāti, drošību, uzticamību, izturību, lietderīgumu un iekļaujošo aspektu;
- 4.3. atbalstīt dalībvalstis un tehnoloģiju nodrošinātājus tādu sadarbības problēmu risināšanā, kas saistītas ar digitālās izglītības platformām un pakalpojumiem dažādās izglītības un apmācības nozarēs.
- 4.4. palielināt pētniecības koordinēšanu, veicināt uz pierādījumiem balstītu paraugprakses izvērsanu un atbalstīšanu, izmantojot programmas “Apvārsnis Eiropa”, “Digitālā Eiropa” un “Erasmus+”, mācīšanas, mācīšanās un novērtēšanas digitālo risinājumu

pētniecību, izstrādi un izvēršanu, kā arī testēšanu, pēc kuras var noteikt, cik lielā mērā šie risinājumi uzlabo mācīšanās rezultātus un vienlīdzību;

- 4.5. atbalstīt dalībvalstis efektīvu un lietderīgu digitālās izglītības politiku izstrādē, uzlabojot pierādījumus, izvērtēšanu un analīzi par šīm politikām, izmantojot Mācību laboratoriju ieguldījumiem kvalitatīvā izglītībā un apmācībā, kā arī sniegt mērķorientētus norādījumus un tehnisko atbalstu, izmantojot tehniskā atbalsta instrumentu;
- 4.6. veicināt apmaiņu ar valstu pieejām un paraugpraksi, kas saistīta ar digitālā aprīkojuma un infrastruktūras efektīvu iepirkumu izglītības un apmācības iestādēm, cita starpā izmantojot Valstu konsultāciju dienestu tīklu digitālās izglītības jomā;
- 4.7. atbalstīt dalībvalstu izglītības un apmācības apliecinājuma dokumentu digitālo pārveidi, jo īpaši turpināt izvērst infrastruktūru Eiropas digitālajiem apliecinājuma dokumentiem par mācību sasniegumiem.

5. Uzlabot pārredzamību un izvērtēt progresu, kas gūts digitālās izglītības un apmācības ieviešanā. Jo īpaši Komisija ir iecerējusi:

- 5.1. palīdzēt iegūt salīdzinošus datus par galvenajiem digitālās izglītības un apmācības veicinošajiem faktoriem visā Savienībā, reizi trijos gados dalībvalstīs veicot apsekojumu par *digitālo izglītību Eiropā*, balstoties uz “Eiropas skolu apsekojumu: IKT izglītībā” un to turpinot, lai līdz 2025. gadam savāktu pirmo visaptverošo datu kopumu.
- 5.2. uzraudzīt par progresu, kas gūts saistībā ar digitālās izglītības un apmācības veicinošajiem faktoriem, un ziņot par to, ņemot vērā dalībvalstu nacionālās stratēģijas, Eiropas izglītības telpas satvara ietvaros, piemēram, Izglītības un apmācības pārskatā;
- 5.3. atbalstīt dalībvalstu dalību starptautiskos apsekojumos, kas sniedz salīdzinošus datus par skolotāju pašreizējo gatavību digitālajai izglītībai, jo īpaši ESAO Starptautiskajā mācīšanas un mācīšanās apsekojumā;
- 5.4. izvērtēt šā ieteikuma īstenošanā gūto progresu un ne vēlāk kā piecus gadus pēc ieteikuma pieņemšanas ziņot par to Padomei.

Strasbūrā,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*